

گرددآوری سوالات: مرکز آزمون مجتمع علامه طباطبایی		آموزش و پرورش شهر تهران		دبیرستان های دوره دوم مجتمع علامه طباطبایی	
		نام و نام خانوادگی دانش آموز:		امتحانات نوبت دوم	امتحان درس: فارسی ۲
نمره به عدد و حروف:		رشته: ریاضی و تجربی	زمان آزمون: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: دوشنبه ۱ خرداد ۱۴۰۲	
امضاء مصحح:		شماره کلاس:	تعداد صفحات: ۴ صفحه	سال تحصیلی: ۱۴۰۲-۱۴۰۱ (خرداد ماه ۱۴۰۲)	

سؤال اول - در هر یک از عبارات زیر، معنای واژه مشخص شده را بنویسید.

۱.۵ نمره	الف) هر روز خنیده نام تر گشت .	مشهور (قلمرو زبانی، درس ۶)
	ب) اگر به طوع و رغبت نیامد، به اجبار بیاور.	فرمانبرداری (قلمرو زبانی، درس ۷)
	پ) بدرید و بسپرد محضر به پای.	استشهادنامه (قلمرو زبانی، درس ۱۲)
	ت) نهادند آوردگاهی چنان.	میدان جنگ (قلمرو زبانی، درس ۱۴)
	ث) فرات رشحه ای از یم توست.	چکه، قطره (قلمرو زبانی، درس ۱۰)
ج) بدید که صیاد در قفای ایشان است.	پشت سر، دنبال (قلمرو زبانی، درس ۱۵)	

سؤال دوم - در گروه های زیر ۶ غلط املائی وجود دارد. آن ها را بیابید و تصحیح کنید. دو مورد اضافی است.

۱.۵ نمره	قیافه یغور/ ابزار فرنگی معابی/ خرد و دحای تمام/ رخصت و دستور/ محظر اژدها/ خالیگر چالاک/ بیعت و حمایت/ صدای مجیب	فرنگی مآبی (قلمرو زبانی، درس ۱۶)
		دها (قلمرو زبانی، درس ۱۵)
		محضر (قلمرو زبانی، درس ۱۲)
		خوالیگر (قلمرو زبانی، درس ۱۲)
		حمایت (قلمرو زبانی، درس ۵)
	صدای مهیب (قلمرو زبانی، درس ۵)	

سؤال سوم - در هر مورد، نقش دستوری گروه مشخص شده را تعیین کنید.

نمره	الف) او عادل مطلق است.	قید ☐	متمم ☐	مفعول ☐	مسند ☐
	مسند (قلمرو زبانی درس ۱۸)				
	ب) او را باید به همین نام بستانیم.	قید ☐	متمم ☐	مفعول ☐	مسند ☐
	مفعول (قلمرو زبانی درس ۱۸)				
پ) بگذار سرخوش به دوردست ها بروم.	قید ☐	متمم ☐	مفعول ☐	مسند ☐	
قید (قلمرو زبانی درس ۱۸)					
ت) خوان عدل خود را بر همگان گسترده.	قید ☐	متمم ☐	مفعول ☐	مسند ☐	
متمم (قلمرو زبانی درس ۱۸)					

سؤال چهارم - واژه «شلوغی» را یک بار به عنوان نهاد و یک بار به عنوان متمم در جملاتی جداگانه به کار ببرید.

نمره	الف) نهاد ← شلوغی جان آدم را به لب می آورد. (قلمرو زبانی درس ۱۷)
	ب) متمم ← من از شلوغی بیزارم. (قلمرو زبانی درس ۱۷)

سؤال پنجم - به پرسش زیر پاسخ دهید.

در عبارت «کبوتران فرمان وی بکردند و دام برکنند و سر خویش گرفت» کدام ویژگی تاریخی دستور زبان دیده می‌شود؟ توضیح دهید.

۰.۵
نمره

حذف شناسه فعل دوم به قرینه لفظی (قلمرو زبانی درس ۱۵)

سؤال ششم - نوع صفات (فاعلی، مفعولی، لیاقت، نسبی) را در هر مورد تعیین کنید.

۱
نمره

- الف) روحانی: **نسبی** (قلمرو زبانی درس ۱۱)
ب) خوردنی: **لیاقت** (قلمرو زبانی درس ۱۱)
پ) نوازنده: **فاعلی** (قلمرو زبانی درس ۱۱)
ت) پوشیده: **مفعولی** (قلمرو زبانی درس ۱۱)

سؤال هفتم - نوع «و» (عطف یا ربط) را در دو جمله زیر تعیین کنید.

۰.۵
نمره

- الف) از انسان تنها یادی و خاطره‌ای باقی می‌ماند: **عطف** (قلمرو زبانی درس ۱۷)
ب) کوچید و از او تنها خاطره‌ای باقی ماند: **ربط** (قلمرو زبانی درس ۱۷)

سؤال هشتم - برای هر یک از ابیات زیر، به جز تناسب (مراعات نظیر) ۲ آرایه دیگر بنویسید.

۲.۵
نمره

- الف) چو نمود رخ شاهد آرزو
به هم حمله کردند باز از دو سو
اضافه تشبیهی (شاهد آرزو) / رخ نمودن کنایه از آشکار شدن (قلمرو ادبی درس ۱۴)
- ب) بر آن محضر ازدها ناگزیر
گواهی نوشتند برنا و پیر
برنا و پیر تضاد / ازدها استعاره از ضحاک (قلمرو ادبی درس ۱۲)
- پ) به رقصی که بی پا و سر می‌کنند
چنین نغمه عشق سر می‌کنند
جناس تام (سر) / بی پا و سر رقصیدن: تناقض (قلمرو ادبی درس ۱۱)
- ت) آمد سوی کعبه سینه پر جوش
چون کعبه نهاد حلقه در گوش
حلقه در گوش: کنایه و تشخیص (استعاره) (قلمرو ادبی درس ۶)
- ث) درفشان لاله در وی چون چراغی
ولیک از دود او بر جانش داغی
تشبیه (لاله به چراغ) / دود بر جان لاله: حسن تعلیل (قلمرو ادبی درس ۱۵)

سؤال نهم - منظور از کنایه‌های موجود در هر مصراع را بنویسید.

۰.۵
نمره

- الف) فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ
ترسیدن (قلمرو ادبی درس ۱۴)
- ب) خیال تازه‌ای در خواب می‌دید
نقشه داشتن (قلمرو ادبی درس ۳)

انمره ۱

☐ عشق با آزار خویشاوندی دیرینه دارد	☐ بی تو می‌گویند تعطیل است کار عشق‌بازی
☐ آن کبوتر چاهی زخمی که او در سینه دارد	☒ جغد بر ویرانه می‌خواند به انکار تو اما
☒ خاک این ویرانه‌ها بویی از آن گنجینه دارد	☐ در هوای عاشقان پر می‌کشد با بی‌قراری
☒ عشق اما کی خبر از شنبه و آدینه دارد	☐ خواستم از رنجش دوری بگویم، یادم آمد

اولی به چهارمی / دومی به سومی / سومی به دومی / چهارمی به اولی

قلمرو ادبی درس ۱۱

انمره ۱

کسی کز بدی دشمن **میهن** است به یزدان که بدتر از **اهریمن** است

رود ذره‌ای گر ز **خاکت** به باد به خون من آن ذره **آغشته** باد

قلمرو ادبی درس ۱۴

انمره ۴

الف) عقیدت ارباب مودت بدین خصلت پسندیده در موالات تو صافی‌تر گردد.

باور دوستان به خاطر این رفتار خوب در دوستی با تو خالص‌تر می‌شود. (قلمرو فکری درس ۱۵)

ب) چو غلتید در خاک آن ژنده فیل بزد بوسه بر دست او جبرئیل

وقتی عمر که چون فیلی بزرگ بود بر زمین خورد، جبرئیل حضرت علی(ع) را تحسین کرد. (قلمرو فکری درس ۱۴)

پ) در وقت فراغ موافقت اولی‌تر و الا طاعنان مجال وقیعت یابند.

در هنگام آسایش همراهی مهم‌تر است و گرنه طعنه‌زندگان فرصت بدگویی پیدا می‌کنند. (قلمرو فکری درس ۱۵)

ت) تو شاهی و گر ازدها پیکری بیاید زدن داستان آوری

تو اگر شاه هستی یا موجودی هم‌هیكل ازدها، باید قطعاً تکلیف این قضیه مشخص شود. (قلمرو فکری درس ۱۲)

ب	الف
☐ کثرت سپاه دشمن	☐ از عمر من آنچه هست بر جای / بستان و به عمر لیلی افزای
☐ ایثار و عشق	☐ ولی چندان که برگ از شاخه می‌ریخت / دوچندان می‌شکفت و برگ می‌کرد
☐ طلب عاقبت‌به‌خیری	☐ نباشم بدین محضر اندر گوا / نه هرگز براندیشم از پادشا
☐ آزادگی و شجاعت	☐ به حشرم بده نام در دست راست / ز هولم در آن روز بی‌باک کن

۲نمره

- اولی: **ایثار و عشق** (قلمرو فکری درس ۶)
 دومی: **کثرت سپاه دشمن** (قلمرو فکری درس ۳)
 سومی: **آزادگی و شجاعت** (قلمرو فکری درس ۱۲)
 چهارمی: **طلب عاقبت‌به‌خیری** (قلمرو فکری درس ۱۸)

سؤال چهاردهم - پاسخ کوتاه بدهید.

الف) عبارت «تو شکر خدا کن به هنگام رنج و به وقت رستن از رنج» بیانگر چه دیدگاهی است؟

مقام تسلیم و رضا (قلمرو فکری درس ۱۸)

ب) پیام عبارت «گریه کنی اگر که آفتاب را ندیده‌ای، ستاره‌ها را هم نمی‌بینی» چیست؟

فرصت‌شماری (قلمرو فکری درس ۱۷)

پ) عبارت «هر لحظه از خزاین غیب، گوهری در نهاد آدمی تعبیه می‌کردند» بیانگر چه امری است؟

امانت عشق در دل انسان (قلمرو فکری درس ۷)

ت) مثالی (به نظم یا نثر) برای آرایه حسن تعلیل بنویسید.

باران می‌آید که گناه شهر را بشوید (قلمرو فکری درس ۱۵)

۲نمره

۲۰نمره

مجموع نمرات